

Endeligt referat

Udsendt 10-10-2025

Bestyrelsesmøde i Nationalparkbestyrelsen den 24-09-2025

Mødested: Vester Vedsted Vingård, Vester Vedsted Vej 64, 6760 Ribe.

Mødet fandt sted fra kl. 14.00 til 17.30

Deltagere:

Formand	Flemming Just	
Varde Kommune	Sandie Eis Ravn	
Esbjerg Kommune	Henning Ravn	
Fanø Kommune	Mille Renée Larsen	
Tønder Kommune	Karen Inger Refslund Andersen	Afbud
Danmarks Naturfredningsforening	Inger Jensen	
Friluftsrådet	Birgitte Loeff Schmidt	
Dansk Ornitologisk Forening	Boris Schønfelt	
Digelagene	Morten Sextus	
Danmarks Jægerforbund	Jan Holm	
Danmarks Sportsfiskerforbund	Henning Haahr Pedersen	
Landbrug & Fødevarer	Esther Hoftijzer	Afbud
Naturstyrelsen	Peder Bach Thøgersen	
Nationalparkrådet	Anne Marie Ludvigsen	Afbud
Nationalparkrådet	Jens Lorenzen	
Nationalparksekretariatet	Peter Saabye Simonsen	
Nationalparksekretariatet	Alette Houman Dyhrfjeld (Referent)	

Bilag udsendt med den endelige dagsorden

Punkter på dagsordenen

Dagsorden punkt 1 - Velkomst og godkendelse af dagsorden - Beslutningspunkt (5 min.)

Sagsfremstilling:

Flemming Just byder velkommen og dagsordenen godkendes.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- at bestyrelsen godkender dagsordenen.

Referat:

Flemming Just bød velkommen og orienterede om afbud. Herefter spurgte han, om dagsordenen kunne godkendes. Det bekræftede bestyrelsen.

Beslutning:

- Dagsordenen blev godkendt.

Dagsordenspunkt 2 – Økonomi – Beslutningspunkt (120 min)

Sagsfremstilling:

Bestyrelsen får en status på regnskabet år til dato. Dernæst fremlægges forslag til budget for resten af 2025 og derefter detailbudget for 2026 samt rammebudgetter for 2027-2029.

Der er udarbejdet kommentarer til budgettet for 2026-2029 med fokus på 2026, se bilag 2.4.

Se i øvrigt bilag 5.1. Ledelsesorientering.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- at bestyrelsen godkender regnskab 2025
- at bestyrelsen godkender budget 2026-2029

Referat:

Peter Saabye Simonsen gennemgik regnskab år til dato og orienterede om, at regnskabet ser fornuftigt ud. Den eneste udfordring i skrivende stund er, at der er sygemeldte medarbejdere, hvorfor det kan blive vanskeligt at få brugt alle de budgetterede timer på blandt andet EU-projekter i 2025.

Jens Lorenzen bad om at få et overblik over hvor langt vi er i forhold til årsbudgettet. Dette fremviste Peter Saabye Simonsen. Opgørelsen går frem til og med 31/7, ikke 31/8, som var bedre og mere retvisende for fremlæggelsestidspunktet, men det har ikke været muligt grundet sygdom.

Sandie Eis Ravn sagde, at det vil være fint med en farvekode, så eventuelle budgetoverskridelser er markeret med rødt. Det er relevant for bestyrelsen at få et tydeligt overblik over status. Peter Saabye Simonsen nævnte, at projekterne er farvekodet i Ledelsesorienteringen.

Boris Schønfeldt foreslog, at der kommer en kolonne, der viser forbruget år til dato procentuelt.

Derefter blev budgettet for 2025 kort fremlagt. I forhold til budgettet pr. 1/1-2025 er den væsentlige ændring, at midlerne, der var allokeret på de seks udviklingskonti nederst på det fremlagte budget, er flyttet op på konkrete projekter i 2025, men især 2026-2029. Regnskab år til dato og budgettet for 2025 viser desuden, at der er enkelte konti (projekter), hvor der er brugt mere end det fremlagte budget pr. 1/1-2025. Det skyldes timer til projektudvikling på ret store satsninger, især verdensarvssti-projektet, ålegræsprojekt, LIFE4Rivers, Klimaarv Mandø, Natur og Erhverv og naturprojekter på Rømø. Igen er midlerne flyttet fra de nederste udviklingskonti til de konkrete projekter, hvilket løfter timetallet.

Peter Saabye Simonsen nævnte, at Esbjerg Kommune har rakt ud til de øvrige vadehavskommuner med et projekt der hedder 'Kyst og kunst', som NPV har foreslået slås sammen med verdensarvssti-projektet. Esbjerg Kommune er enig, og Nationalpark Vadehavet bliver sekretariat og arbejder p.t. på en projektbeskrivelse.

Dernæst nævnte Peter Saabye Simonsen, at der er brugt en del timer på to større naturprojekter på Rømø. Morten Sextus forlod mødet under drøftelsen af dette punkt grundet inhabilitet.

Begge projekter indebærer erhvervelse af arealer. Vi er ret langt i udarbejdelse af to samarbejdsaftaler med Tønder Kommune og Den Danske Naturfond, som har pengene klar, hvis vi får projekterne gjort klar. Flemming Just bad i den forbindelse Peter Saabye Simonsen forklare, hvad det betyder, at der skal overtages en ejendom. Peter Saabye Simonsen uddybede, at Den Danske Naturfond køber og ejer arealerne. Nationalpark Vadehavet bliver projektejer på begge naturprojekter på Rømø. Tønder Kommune indgår i samarbejdsaftalerne med Den Danske Naturfond og Nationalpark Vadehavet. Bygningerne/privat bolig og stalde på det ene projekt skal frasælges, så vi alene taler arealer i projekterne. Dernæst skal der laves en plan for friluftsliv/formidling og en for naturplejen af arealerne. Begge dele bliver vi ansvarlige for, dog sådan at kommunen står for veje og stier, og overskuddet fra arealtilskud mv. (som Den Danske Naturfond modtager) går til naturplejen. Konkret skal vi entrere med en naturplejer og vi er i forhandling med Fugleværnsfonden, ligesom en privat erfaren naturplejer på Rømø er med i dialogen. Der bliver udgifter til formidlingstavler, tilsyn med naturarealet, dialog med borgere (brok og ros). Modellen er ligesom på Mandø, dog har Nationalpark Vadehavet en større rolle og vil skulle bruge flere timer. Endeligt budget udarbejdes, så snart rolle og ansvarsfordeling er endeligt på plads.

Bestyrelsen stillede opklarende spørgsmål til de to naturprojekter. En del af udgifterne vil blive dækket af tilskud, og nogle af etableringsudgifterne forventes dækket af fondstilskud (der skal ansøges), men man må påregne udgifter til vedligeholdelse af skilte, koordinering, monitorering af natur og tilsyn med naturplejeren. Bestyrelsen spurgte til driftsproblematikken – må vi drifte disse ting? Peter Saabye Simonsen forklarede, at loven ikke forbyder drift, men at bestyrelsen for år tilbage besluttede, at vores midler ikke skal gå til drift. Bestyrelsen ville høre hvor længe aftalerne løber. Peter Saabye Simonsen forklarede, at aftalerne i udgangspunktet er langvarige, og en aftale vil kunne opsiges med 6 måneders varsel. Bestyrelsen spurgte hvor store arealer, der er tale om? Det ene projekt er på 120-160 ha, mens det andet er 160-260 ha, måske større. Størrelsen afhænger af om lodsejerne vil sælge og/eller indgå i projekterne.

Jens Lorenzen spurgte til indsatsområdet lokalsamfund og erhverv, hvor budgettet var løftet. Peter Saabye Simonsen forklarede, at vi hidtil har brugt en del ressourcer på netop at løfte lokalområdet via partnerprogrammet og oplevelsesprojekter/turisme, men de seneste år er der allokeret flere midler over

på natur. Nu vil vi se, om vi også kan inddrage lokale borgere mere, end vi har gjort hidtil, eksempelvis med naturpleje, mere natur på deres egne arealer – herunder sommerhusgrunde – tilsyn med fugleskjul og vandrestier mv. Kommunerne og Naturstyrelsen har færre midler til drift og vedligehold af natur og friluftsfaciliteter, så vi er alle nødt til at se på nye driftsmodeller, som kan inddrage lokalbefolkningen og måske få dem til at tage ejerskab af vores projekter, understøtte bosætningspolitik og gøre dem stolte af området.

Henning Haahr Petersen spurgte til projektet Life4Rivers. Peter Saabye Simonsen forklarede, at det er et stort EU-LIFE projekt, hvor ansøgningen netop er sendt ind. Samlet budget knap 120 mio. kr. over 6 år. Nationalpark Vadehavets andel er på ca. 5. mio. kr. og vedrører formidling, aktivering af frivillige, ligesom vores sluseprojekt er skrevet ind i projektet. Tønder Kommune er lead på projektet, og 7-8 andre kommuner, Danmarks Sportsfiskerforbund og DTU Aqua er med. Baggrunden for projektet er, at åerne over tid er gravet ned i landskabet, blevet smallere og dybere. Derved er gydebankerne blevet for dybe og mindre produktive. Vi skal have bredere og lavere gydestryg. Det gavner fisk, ligesom de nye biotoper øger biodiversiteten for insekter, planter mv. Projektet skal derudover bidrage med friluftsliv og aktivere børn, lokale borgere, sportsfiskere, fuglefolk m.fl. Projektet vil givetvis også reducere kvælstof- og kulstofudledning i et eller andet omfang. Der er 8 danske vandløb med naturlig reproduktion af laks (som er rødlistet), heraf løber 6 ud i Vadehavet, som også rummer de sidste snæbler på planeten. Å-dalene og vandløbene er helt centrale dele af Vadehavets økosystem, som vi herved forsøger at få mere fokus på til gavn for biodiversiteten i å-dalene og i Vadehavet.

Henning Haahr Pedersen fortalte, at Varde Kommune også er gået ind i Life4Rivers-projektet med et stort naturgenopretningsprojekt af Varde Å. Han nævnte, at projektet viser, at Nationalpark Vadehavet har en rolle og i stigende grad fungerer som generator for naturprojekter og andre aktiviteter ved Vadehavet.

Afslutningsvis vedrørende budgettet henledte Flemming Just opmærksomheden på sidste års situation, hvor vi var sat i udsigt at blive kraftigt beskåret på Finansloven. Vi kan nu se, hvad de midler vi alligevel fik, har betydet for igangsætning af udvikling. Vi har kunnet byde ind på projekter og investere i en række spændende aktiviteter.

Beslutning:

- Bestyrelsen godkendte ATD regnskab 2025.
- Bestyrelsen besluttede, at der skal være procentsatser i budgetopfølgningen i forhold til forbrug og farvekode på budgetoverskridelser (regnskab år til dato/budgetopsamling indeværende år).
- Bestyrelsen godkendte budget for resterende 2025, budget for 2026 samt for overslagsårene 2027-2029.

Bilag:

- 2.1 Regnskab 2025 (år til dato)
- 2.2 Budgetopfølgning 2025
- 2.3 Budget 2026-2029
- 2.4 Kommentarer til budget 2026-2029
- 2.5 Uforbrugte midler

**Dagsorden punkt 3 - Emner til drøftelse i Nationalparkrådet og tilbagemelding til rådet –
Beslutningspunkt (15 min.)**

Sagsfremstilling:

Bestyrelsen besluttede på mødet den 13. maj, at rådet skulle arbejde med følgende emne:

- Drøftelse og præcisering af de aktiviteter som NPV's tilskudspulje skal kunne give tilskud til, jf. rådets tidligere anbefalinger til bestyrelsen og bestyrelsens beslutning på seneste bestyrelsesmøde, hvor tilskudspuljen blev hævet til 100.000 kr. og projekter skal kunne ansøge om op til 50.000 kr.

Det er muligt at komme med forslag til emner som rådet kan drøfte. Der er tidligere foreslået følgende emner til drøftelse eller orientering i rådet:

- Revision af forretningsorden
- Udvidelse af Nationalpark Vadehavet
- Indarbejdelse af FN's 17 verdensmål i Nationalpark Vadehavets arbejde – hvordan gør man det konkret
- Nationalparkens holdning til jagt på naturprojekters arealer
- Orientering om snæbel

Se også dagsordenens punkt 4., hvor sekretariatet foreslår, at bestyrelsen kan bede rådet om en anbefaling til, om der mere aktivt skal ses på en udvidelse af nationalparkens område.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- at bestyrelsen tager rådets tilbagemelding til efterretning
- at bestyrelsen godkender rådets forslag til 'Retningslinjer for Nationalparkpuljen'
- at bestyrelsen beslutter de emner, som de ønsker, at rådet arbejder med på det næstkommende rådsmøde

Referat:

Jens Lorenzen orienterede om, at rådet har arbejdet detaljeret med tilskudspuljen, og at de ønsker at hæve den samlede sum for tilskud til 100.000 med mulighed for at søge 50.000 kr. til et enkelt projekt. Rådet er kommet med mange input og har anbefalet, at de projekter, der skal nyde tilskud, skal have noget faglighed, opfylde nationalparkens formål, have en form for medfinansiering og bidrage til at realisere Plan for Nationalpark Vadehavet. Sekretariatet har med afsæt i de gode anbefalinger og drøftelser udarbejdet en manual for tilskudspuljen.

Flemming Just spurgte, om bestyrelsen kunne godkende retningslinjerne for nationalparkpuljen. Bestyrelsens medlemmer var enige i, at det så fint og gennemarbejdet ud, og det blev pointeret, at medfinansiering også kan være timer. Inger Jensen spurgte til bidrag til studerendes ophold, hvordan kan man støtte, uden at vi kan støtte med transport mv. Peter Saabye Simonsen forklarede, at det eksempelvis kunne være materialer, men at vi naturligvis gerne vil bidrage mere og tiltrække flere studerende indenfor lovens rammer.

Jens Lorenzen fortalte, at formandskaberne i råd og bestyrelse havde haft møde og havde drøftet forretningsordenen for rådet. Dette emne vil rådet gerne arbejde med. Det skal gerne være inden længe, da der snart vil komme en ny udpegningsperiode.

Formandskaberne havde også drøftet rådets sammensætning. Der er 15 måneder til den nye udpegningsperiode, og rådet vil blive bedt komme med en indstilling til rådets sammensætning og udvalgenes kommissorier og sammensætning.

Bestyrelsen havde en drøftelse af de alle foreslåede emner, som rådet kunne arbejde med og var enige i, at eftersom verdensmålene er indskrevet i planen, kan sekretariatet komme med en midtvejsstatus på hvor vi er i forhold til dem, f.eks. via årsrapporten, hvorfor dette emne blev taget af listen over emner.

Peter Saabye Simonsen forklarede, at en udvidelse af nationalparken er kommet på listen over emner som rådet kan arbejde med, da det også er taget op imellem de 5 danske nationalparker. Nationalpark Kongernes Nordsjælland skal ifølge deres bekendtgørelse udvide – det står ikke i de fire andre nationalparker bekendtgørelse. Peter Saabye Simonsen spurgte bestyrelsen, om der er basis for at drøfte emnet, også jvf. dagsordenens punkt 4.

Bestyrelsen var enige i, at det virker hensigtsmæssigt, at rådet drøfter en eventuel udvidelse af Nationalpark Vadehavet, herunder hvorfor, hvor og hvilken rolle sekretariatet o.a. skal have i processen.

Beslutning:

- Bestyrelsen tog rådets tilbagemelding til efterretning
- Bestyrelsen godkender rådets forslag til 'Retningslinjer for Nationalparkpuljen'
- Bestyrelsen besluttede, at rådet skal arbejde med følgende emner på det kommende møde:
 - Revision af forretningsorden
 - Udvidelse af Nationalpark Vadehavet

Bilag:

3.1 Referat af rådsmøde 11. juni 2025

3.2 Retningslinjer for Nationalparkpuljen

Dagsorden punkt 4 - Udvidelse af Nationalpark Vadehavet - Beslutningspunkt (30 min.)

Sagsfremstilling:

På mødet med formænd og chefer i Danmarks Nationalparker blev det drøftet, om hver af nationalparkerne allerede har udvidet eller ønsker at udvide deres areal. Udvidelser kan kun ske, hvis ministeren godkender udvidelsen. Derfor skal bestyrelsen i NPV drøfte, om Nationalpark Vadehavets areal skal udvides og hvordan bestyrelsen ser på en eventuel udvidelse.

Med afsæt i en kort opridsning af regler og rammer, se bilag 4.1, skal bestyrelsen drøfte om Nationalpark Vadehavet mere aktivt skal åbne for dialogen med interessenter/lodsejere, der igennem tiden har udtrykt ønske om at lade deres arealer indgå i nationalparkens arealer. Der kan også være andre lodsejere, der gerne vil have deres areal til at være en del af Nationalpark Vadehavet, men som ikke har sagt det højt eller ikke har vidst hvordan man kan blive en del af nationalparkens område. Dem skal der eventuelt også kommunikeres med, såfremt bestyrelsen ønsker en udvidelse af arealet.

Sekretariatet kan orientere om erfaringer fra Nationalpark Mols Bjerge og Nationalpark Thy, som har fået udvidet deres områder, ligesom Nationalpark Kongernes Nordsjælland i deres bekendtgørelse har stående, at de skal arbejde for at få en geografisk mere samlet nationalpark.

Sekretariatet vurderer, at det også kunne være en opgave for rådet, at drøfte en eventuel udvidelse af nationalparken og på basis af denne, at komme med rådets anbefaling til bestyrelsen.

Inger Jensen, Danmarks Naturfredningsforening, har foreslået, at bestyrelsen drøfter hvorvidt de store områder i Nationalpark Vadehavet der i dag dyrkes intensivt udtages til natur.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- at bestyrelsen beslutter om Nationalpark Vadehavet, dvs. sekretariat, bestyrelse og råd, skal arbejde for at udvide nationalparkens areal
- at bestyrelsen beslutter, om Nationalpark Vadehavets bestyrelse skal have en holdning til og anbefaling af hvilke arealer der med fordel kan indgå i udtagningen af arealer til Grøn Trepert, eksempelvis marsk og ådale

Bilag:

4.1 Udvidelse af Nationalpark Vadehavet

Referat:

Flemming Just indledte med at fortælle, at Nationalpark Kongernes Nordsjælland har indskrevet i deres bekendtgørelse, at de skal udvide og bad Peter Saabye Simonsen forklare nærmere.

Peter Saabye Simonsen bekræftede og fortalte, at da Nationalpark Vadehavet blev indviet, besluttede bestyrelsen sig for ikke at aktivt at gå ind i en indsats for at udvide arealet. Enkelte lodsejere har henvendt sig, at de gerne vil have deres arealer med i nationalparken. Men de 'går lidt kolde', fordi de selv skal henvende sig til Miljøministeriet. Det siger reglerne. En hindring for udvidelser er, at bekendtgørelsen skal ændres, da der er et kort over nationalparken i denne. Små udvidelser kan muligvis tilføjes af Miljøministeriet uden om forligskredsen. Men er der tale om større arealer, skal det gennem en behandling hos forligskredsen. Det er omstændeligt og derfor noget som Miljøministeriet har været noget tilbageholdende med. I november 2024 drøftede vi dog sammen med de andre nationalparker og ministeriet, om der kunne laves en fast track-ordning i sagsbehandlingen.

Bestyrelsen havde en drøftelse af, om man generelt ønsker at udvide nationalparken. I den forbindelse gjorde Sandie Eis Ravn og Henning Ravn opmærksom på, at eventuelle udvidelser skal ske i samarbejde med vadehavskommunerne. Men særligt en inddragelse af å-dalene fandt bestyrelsen interessant.

Inger Jensen forklarede desuden, at der i forbindelse med Grøn Treparts arbejde kan være tale om en udvidelse af nationalparken. NPV er involveret i Kongeåens naturprojekt. Kongeåen er ikke en del af nationalparken i dag, men den grænser op til, og det vil derfor være naturligt, at området indgår på sigt. Inger Jensen mente, at det er naturligt, at man selv henvender sig for at få arealer med, og at der også er mulighed for udvidelse ved Sneum Å og Ribe Østerå, hvor der er store naturprojekter i gang. Skal man have god natur og biodiversitet, skal det være store sammenhængende naturarealer. Den sidste Natura2000 rapport var ikke positiv. Tilstanden skal være gunstig bevaringstilstand, op mod 70 procent af Natura2000

områderne er ikke i gunstig tilstand, her kan vi måske gøre noget. Peter Saabye Simonsen og Inger Jensen havde været til møde med Danmarks Naturfredningsforening, og de havde spurgt om Nationalpark Vadehavet kunne komme med ønsker eller drøfte principper for, hvordan man kan udtage arealer og hvilke arealer NPV havde fokus på var mest interessante for Grøn Trepert at arbejde med. Hermed er vi tilbage til udvidelse af Nationalpark Vadehavet.

Bestyrelsen var enig i, at å-dalene og tilhørende marsk er oplagte områder i forhold til udvidelse. Her kan kommunerne være dem, der tager dialogen med ministeren om inddragelse af større arealer – typisk i relation til Grøn Trepert. Eventuel inddragelse af arealer skal ske frivilligt og på baggrund af lodsejeres positive medspil.

Bestyrelsen fandt det oplagt, at rådet drøfter emnet og herunder kommunernes rolle. Rådet kan se på modeller og komme med et forslag til bestyrelsen.

Beslutning:

- bestyrelsen ønsker, at rådet skal drøfte en udvidelse af Nationalpark Vadehavets areal og kommer med et forslag til bestyrelsen, som præciserer hvor og hvordan det kunne foregå (se også dagsordenpunkt 3).

Dagsordenspunkt 5 – Nyt fra sekretariatet – Beslutnings- og Orienteringspunkt (10 min)

Sagsfremstilling:

Der vil under dette punkt være en orientering fra sekretariatet med afsæt i ledelsesorienteringen. Der vil være mulighed for at spørge ind til ledelsesorienteringen.

Herudover vil formand Flemming Just kort orientere om en pressemeddelelse fra Naturstyrelsen, hvor Naturnationalparker bliver omtalt, mens Nationalparker omtales mindre pænt, se bilag 5.2.

Bestyrelsen bedes endvidere beslutte, om kommissorier for udvalgene samt forretningsordenen for bestyrelse og råd skal revideres. Sekretariatet foreslår, at hvis kommissorier og forretningsordenen skal revideres, så gives udvalgene mulighed for at komme med deres justeringsforslag, hvorefter sekretariatet, bestyrelse og råd arbejder videre, med henblik på beslutning bestyrelsesmødet i december og/eller på første møde i 2026.

Forretningsordner og kommissorier findes på vores hjemmeside: [Kontakt](#) se under bestyrelse, råd samt udvalg.

Bestyrelsen bedes endvidere beslutte datoer for bestyrelses- og rådsmøder i 2026. Sekretariatet fremlægger forslag til møderække.

Indstilling:

- at bestyrelsen tager ledelsesorienteringen til efterretning
- at bestyrelsen beslutter om kommissorier og forretningsordner skal revideres

Bilag:

5.1 Ledelsesorientering

5.2 Artikel om nationalparker kontra naturnationalparker

5.3 Forslag til møderække 2026

Referat:

Peter Saabye Simonsen henviste til ledelsesorienteringen og spurgte, om der var spørgsmål eller kommentarer til den.

Bestyrelsen roste ledelsesorienteringen, som viste hvor meget sekretariatet har gang i.

Bestyrelsen var kede af, at Alette Houman Dyhrfjeld ønsker at søge nyt job.

Flemming Just fortalte, at John Frikkes pension er forestående, og vi skal inden længe have flere naturhænder ind. Man afventer dog den endelige finanslovsbevilling 2026.

Mille Renée Larsen spurgte til 2 emner.

Et projekt ved Bjerges Leje på Fanø afventer sagsbehandling i Esbjerg Kommune, hun synes det er ærgerligt, at der ikke er sket noget. Henning Ravn forklarede, at Grøn Trepark har givet meget travlhed. Mille Renée Larsen spurgte også til sundhedsprojekterne – hvor langt de er.

Peter Saabye Simonsen forklarede, at vi er i gang med 'Det stille friluftsliv', som er et projekt med noget nær den største bevilling Friluftsrådet har givet. Vi ser på et område ved Skallingen i godt samarbejde med NST og håber på et projekt der. I forhold til 'Frisk luft, friske forbindelser' afventer vi et udspil fra Patientforeningerne. Det fælles stor sundhedsprojekt med de øvrige nationalparker kommer nok til at foregå lidt anderledes end oprindeligt tænkt, sådan at det vil ske i forskellige hastigheder i de enkelte nationalparker.

Flemming Just fortalte, at vi forsøger at have fælles strategier i nationalparkerne. Alle er dog ikke med i alt. Vi har brug for at nationalparkbegrebet bliver mere og mere tydeligt - også i forhold til det offentlige niveau, da der er kommet det nye begreb - naturnationalparker.

Flemming Just skulle dagen efter have været til møde i Wadden Sea Board i Wilhelmshaven sammen med Klaus Bertram Fries, Varde Kommune, men det fysiske møde var med kort varsel blevet aflyst og erstattet af et to timers virtuelt møde. Der var gode punkter på dagsordenen, herunder den nye Vadehavsdeklaration, som skal foreligge når Holland overtager formandskabet næste år.

Flemming Just kunne orientere om, at der frem mod 2030 skal nedlægges mere end 6000 årsværk i Staten, hvilket allerede nu har medført, at to ud af de tre medarbejdere hos SGAV, tidligere Miljøstyrelsen, vi har samarbejdet med i trilateralt regi stopper. Det vil vi komme til at kunne mærkes. Vadehavsområdet vil blive nedprioriteret, og Danmark har i forvejen ikke bidraget meget i forhold til det trilaterale samarbejde.

Flemming Just kunne fortælle, at det samme gælder Kystdirektoratet, og at vi også vil kunne mærke det. Kommunerne vil også mærke det i form af længere sagsbehandlingstider.

Boris Schønfeldt bad om en status på vores verdensarv, som er under pres. Flemming Just bekræftede, at der er et pres, men vi er ikke på Observationslisten. Derefter fortalte han, at Rigsfællesskabets Verdensarvssteder har igangsat et arbejde med at fundraise 250.000 kr. til en analyse af verdensarvsstedernes værdiskabelse. Formålet er, at Kulturministeren skal give en årlig bevilling til fremme af verdensarven. Peter Saabye Simonsen kunne fortælle, at Norge har +100 mio. kr. til at understøtte arbejdet med deres verdensarv. Flemming Just sluttede af med at sige, at verdensarven skal stå højt på dagsordenen – også i kommunerne. Det skal vi arbejde med i den kommende tid.

Bestyrelsen drøftede om kommissorier for udvalgene skulle gennemgås. Sandie Eis Ravn fandt det vigtigt, fordi det var svært at finde medlemmer til kulturudvalget, og det kunne være fint med en revision af kommissorierne, som måske kunne åbne for andre medlemmer.

Næste punkt var en artikel om naturnationalparker, som Naturstyrelsen havde offentliggjort i medierne. Flemming Just var ked af, at nationalparker kritiseres i den fremlagte artikel, som et argument for at arbejde med naturnationalparkerne. Det vil man påtale, når man mødes med departement og styrelse ved det årlige fællesmøde den 28. november. Peder Bach Thøgersen mente det kom sig af det manglende naturindhold i nationalparkerne. Det er politik, og der er stor forskel på naturnationalparker og nationalparker og på hvordan man arbejder i dem. Men han var ked af, at Flemming Just følte, at nationalparker bliver talt ned i artiklen.

Inger Jensen var enig med Peder Bach Thøgersen i, at det er to forskellige verdener. Hun var glad for, at der kommer naturnationalparker, da nationalparker har bredere indsatsområder.

I forhold til en mulig naturnationalpark på Fanø mente Peder Bach Thøgersen, at man havde haft en fin proces. Man har holdt møde med byrådet, der har været naturvandring med 120 deltagere, man har drøftet græsning, friluftsliv og andre emner. Der er nogle der er proaktive, og nogle er skeptiske. Der har været tre møder på Fanø med fint fremmøde. Peder Bach Thøgersen havde selv været ude med enkelte grupper som havde adresseret spørgsmål, og man har drøftet emnet og samlet input til Naturstyrelsens hovedkontor. Forligskredsen skal holde en række møder, før man beslutter, hvor de nye naturnationalparker skal være, alle forslag er fortsat i spil. Der har været en stor opgave i at forklare, at det ikke er lokalpolitikere der har indflydelse - det er forligskredsen. Flemming Just forklarede, at det er en politisk beslutning, og vi er ikke kritiske overfor en naturnationalpark, men nogle gange kan det være lidt bureaukratisk med en ny bestyrelse med et muligt overlap af de samme personer og man kunne overveje et samarbejde. Peder Bach Thøgersen forklarede, at nationalparken vil få en plads i bestyrelsen, og man er klar til samarbejde.

Jan Holm fortalte, at han var til møde med jægerne, og det har været oppe og vende, om man ikke kan have en samlet bestyrelse, det er ministeriet dog ikke interesseret i.

Flemming Just bad bestyrelsen drøfte møderækken 2026, mødet i december blev flyttet fra den 3. til den 1. herudover blev de øvrige datoer fastholdt.

Bestyrelsen:

19. februar	Bestyrelsesmøde
12. maj	Bestyrelsesmøde
23. sept.	Bestyrelsesmøde (budgetmøde)
4. okt.	Ekskursion bestyrelse og råd
1. dec.	Bestyrelsesmøde og julefrokost med rådet, slutter kl. 20.30.

Nationalparkrådet:

17. marts	Rådsmøde
11. juni	Rådsmøde
4. okt.	Ekskursion bestyrelse og råd
22. okt.	Rådsmøde
1. dec.	Fælles bestyrelses- og rådsmøde med efterfølgende julefrokost.

Beslutning:

- bestyrelsen tog ledelsesorienteringen til efterretning
- bestyrelsen besluttede, at kommissorier for udvalgene samt forretningsorden for bestyrelse og råd skal revideres. Udvalgene gives mulighed for at komme med deres justeringsforslag, hvorefter sekretariat, bestyrelse og råd arbejder videre med henblik på beslutning på bestyrelsesmødet i december og/eller på første møde i 2026
- bestyrelsen besluttede ovenstående møderække

Dagsordenspunkt 6 – Modtagelse af arv? - Beslutningspunkt (5 min)

LUKKET DAGSORDENSPUNKT

Sagsfremstilling:

Nationalpark Vadehavet fik i 2018 en henvendelse fra et ældre ægtepar. De vil testamentere deres arv til Nationalpark Vadehavets arbejde med trækfuglene og specielt til fugleskjul. Manden gik bort i juni og enken er tilbage. Flemming Just besøgte enken i juli. Enken har bedt om, at vi betaler hendes og vores advokatudgifter. Det endelige beløb kender vi ikke, men vi er vidende om, at det kan blive et pænt stort beløb.

Peter Saabye Simonsen er i kontakt med Kammeradvokaten og Flemming Just har haft fat i en jysk advokat til enken. Vi kan ikke bruge samme advokat til boet og til modtager af arven.

Formalia: Nationalparker kan modtage arv, gaver m.v. og tilskud, jf. nationalparklovens §11 stk. 2. Inden modtagelse af arven skal bestyrelsen godkende, at den vil modtage arven og at den vil påtage sig de forpligtelser der følger med at modtage arven.

Af hensyn til enken og at der ikke er et underskrevet testamente, vil punktet på dagsordenen blive behandlet som et lukket dagsordenspunkt.

Indstilling:

- at bestyrelsen beslutter, at vi vil modtage arven
- at bestyrelsen godkender, at vi vil påtage forpligtelserne/udgifterne i forbindelse med at modtage arven
- at bestyrelsen godkender, at vi vil påtage os forpligtelserne driftsudgifterne i forbindelse med modtagelsen af arven og det den skal gå til

Referat:

LUKKET DAGSORDENSPUNKT

Beslutning:

- bestyrelsen besluttede, at vi vil modtage arven
- bestyrelsen godkendte, at vi vil påtage forpligtelserne/udgifterne i forbindelse med at modtage arven.

Dagsordenspunkt 7 – Eventuelt (10 min)

Sagsfremstilling:

Bestyrelsen har her mulighed for at komme med meddelelser mv.

Referat:

Flemming Just bad Henning Ravn om en status på Esbjerg Kommunes naturprojekt ved Sneum Engsø.

Henning Ravn forklarede, at der var sat 5 millioner kr. af til projektet, og man havde tilført yderligere midler, 8 millioner. Det er fortsat ikke nok, da jordbesidderen ikke vil sælge til den pris kommunen har foreslået. Kommunen arbejder pt. på højtryk på at finde yderligere midler. Der er desværre en tendens til stigende jordpriser, som gør naturprojekter og arealopkøb til dyre forehavender.

Jan Holm fortalte, at No fence-projektet er blevet godkendt i styrelsen. Det kan vi få meget glæde af rundt omkring og Fanø er meget glade for det. Bestyrelsen var enig i, at det er et fantastisk redskab og det eksempelvis nævnt, at på Forsvarets arealer er der spændende muligheder.